

האם חוקי היצוא האמריקאים רלוונטיים עבורי כיצואן ישראלי?

מאת עמירם הלוי

ברבות מההרצאות שלי אני נשאל לגבי הרלוונטיות של חוקי הפיקוח האמריקאים ליצואן הישראלי. ובכן, תחום השיפוט של הפיקוח על הייצוא בארה"ב הוא נרחב ביותר וחורג מעבר לגבולות ארה"ב. קיימים פריטים רבים שמקורם בארה"ב שיצוא המשך שלהם מצריך אישור מקדים מאת ממשלת ארה"ב, אפילו אם הפריט הוטמע בתוך פריט אחר המיוצר בישראל במסגרת תהליך הייצור. פריטים אלו - בין אם מדובר בפריטים בעלי שימוש ביטחוני או בפריטים דו-שימושיים - נשארים תחת סמכות השיפוט של ארה"ב אף לאחר הגעתם ארצה. ליצואן הישראלי-מעבר לסיווג הייצוא הבסיסי של פריט המיוצר בארה"ב, במידה ונשקל ייצוא-חוזר של הפריט יש לקחת בחשבון גורמים רבים נוספים על מנת לבדוק האם ייצוא-חוזר של הפריט מצריך אישור של ממשלת ארה"ב, ביניהם האם ערך הפריט שמקורו בארה"ב עובר את רף "זוטי הדברים" (de minimis) ביחס לערכו הכולל של המוצר המוגמר, מדינת היעד לייצוא, זהות המשתמש הסופי, והשימוש הסופי המיועד.

רשימת ה-ECCN, מהי, ומה הרלוונטיות שלה לפיקוח הישראלי.

רשימת הפיקוח המכונה **ECCN** : Export Control Classification Number --, היא בעצם רשימת הפיקוח הבינ"ל הנהוגה בארה"ב ובאירופה, והיא מורכבת מקוד אלפא-נומרי. רשימה זו מתכללת את כל משטרי הפיקוח הבינ"ל תחת קורת גג אחת, ואלו הם:

- משטר ואסנאר - WA
- משטר הפיקוח הגרעיני - NSG
- משטרי הפיקוח הכימי/ביולוגי - AG, CWC

כך שהיצואן יכול לדעת ע"פ סיווג ה-ECCN שנקבע למוצר שלו ע"י היצרן או הרגולטור, תחת איזה משטר הוא מפקח וגם מאילו סיבות.

הרגולטורים הישראליים, האחראים על יישום משטרי הפיקוח הבינ"ל בישראל, החליטו שלא לאמץ שיטת סיווג כוללת והגיונית זו, והפיקוח הישראלי מתנהל לפי כמה רשימות פיקוח שונות, מה שמצריך את היצואן לבדוק עצמו בכמה רשימות ומשטרי פיקוח שונים.

אני תמיד אומר ליצואנים הפונים אלי בבקשה לברר סיווג של מוצר המיוצא על ידם לבדוק האם יוכלו להשיג את סיווג ה-ECCN שלו, כי התרגום של סיווג זה לשיטה הישראלית אינו מסובך. ונותן מהר מאד מושג באיזה משטר פיקוח מפקח המוצר ולפי איזו קטגוריה.

מהם סיווגי 99ER ו-NLR

שיטת הסיווג הקרויה - ECCN, משתמשת במונחים הללו.

הרבה פעמים אני נתקל בתגובות של יצואנים כגון: "אה, המוצר שלנו פטור מפיקוח, כי בארה"ב הוא מסווג כ-99ER" ובכן, זו טעות. יצואן אשר ייצא מישראל מוצר כזה, מבלי לבקש רישיון יצוא בשל כך - יכול להיות שהינו עובר על החוק.

סיווג מוצר בארה"ב כ-99ER אומר שהמוצר נכלל במשטר הפיקוח, (EAR) אבל לא באופן ספציפי ברשימת ה-ECCN. והיכללותו של המוצר בפיקוח תלויה בגורמים שונים. כמו זהות המשתמש הסופי, יעד היצוא והשימוש במוצר.

סיווג NLR -

משמעותו של סיווג זה בארה"ב, הינה: 'No License Required' אולם אין זה פטור גורף מהצורך ברישיון. ביצוא ליעד שונה יכול אותו מוצר להיות נדרש ברישיון.

מהו "דה מינימיס" והאם הוא חל בישראל:

המונח "דה מינימיס" (זוטי דברים) מתייחס לערך המוצר המפוקח מכלל היצוא. זאת על מנת להחליט האם היצוא חייב ברשימת או לא. כלומר, אם המוצר המיוצא כולל צ'יפ שהינו מפוקח, אולם ערך הצ'יפ הינו פחות מ-10% מערך המוצר הכולל, או 25% במידה והצ'יפ אינו אמריקאי, אזי בארה"ב יהיה המוצר כולו פטור מפיקוח. זאת כאמור עקב הכללתו בגדר 'זוטי דברים'.

בישראל כלל זה של 'זוטי דברים' אינו חל. לעומת זאת חל כלל בשם: "See through" שמשמעותו, שמוצר השווה מיליוני דולרים יהיה מפוקח, גם אם ערך הצ'יפ המפוקח הכלול בו הוא דולר אחד בלבד. לינק להרחבה בנושא זה: <https://www.bis.doc.gov/index.php/de-minimis-direct-product-rules-decision-tool>

specially designed

מונח מתחום הפיקוח שמשמעותו: "תוכנן במיוחד" והוא משמש כלי אבחון והחלטה בידי היצואן, על מנת להחליט האם המוצר שלו נכלל בפיקוח או לא. באופן הכללי ביותר ניתן לומר שאם רכיב/טכנולוגיה תוכננו במיוחד להיכלל במוצר מפוקח, הרי שהם גם מפוקחים. לינק להרחבה בנושא זה: <https://www.bis.doc.gov/index.php/specially-designed-tool>

Catch all

מונח מתחום הפיקוח שמאפשר לרגולטור להחליט שמוצר יחשב כמפוקח למרות שהפרמטרים הטכניים שלו אינם בהכרח מצדיקים זאת. זאת במידה והמוצר או הטכנולוגיה יכולים לשמש לפיתוחים של נשק להשמדה המונית. כלומר המדד הקובע פה הוא השימוש והמשתמש הסופי, ולא דווקא הפרמטרים של המוצר עצמו.

"רשימת סדרת ה-600"

רשימת או סדרת ה-600, כפי שהיא מכונה, היא רשימת מוצרים שעברו מ"רשימת החימוש" (USML) ומפיקוח של משרד החוץ לפיקוח של משרד הסחר האמריקאי, תחת רשימת ה-CCL (Commerce Control List)

רשימות "שחורות" או Entity List

מונח המתייחס לרשימה של חברות או משתמשים סופיים, שמפרסם משרד ההגנה האמריקאי, עימם אסור לסחור, והינה פתוחה לציבור. הפרות הנובעות מייצוא פריטים מפוקחים ללא רישיון, או משלוח פריטים המפוקחים בארה"ב לצדדים המופיעים ברשימות המפורטות מטה, חושף את הייצואן הישראלי לעונשים כבדים בארה"ב, ויכול להוביל להכנסת הייצואן עצמו ל"רשימה השחורה" של מנועי הסחר עם ארה"ב. לכן, בטרם ייוצא מישראל פריט שמקורו בארה"ב, מומלץ ליצואן לעבור בקפידה על הרשימות האמריקאיות בנוסף לבדיקת הרשימה הישראלית. לא מדובר ברשימה אחת, אלא במכלול של רשימות נפרדות המתחזקות ע"י גורמי פיקוח שונים בממשל האמריקאי:

- **Entity List:** הסוכנות לתעשייה וביטחון (BIS) מנהלת רשימה זו של גופים מחוץ לארה"ב שהיו מעורבים בהפצת נשק בניגוד למדיניות החוץ של ארה"ב. נדרש רישיון של ה-BIS לצורך ייצוא או ייצוא-חוזר של פריטים שמקורם בארה"ב לצדדים המופיעים ברשימה זו. לינק לרשימת ה-Entity List ניתן למצוא כאן: <https://www.ecfr.gov/cgi-bin/retrieveECFR?gp=1&SID=9ae4a21068f2bd41d4a5aee843b63ef1&ty=HTML&h=L&n=15y2.1.3.4.28&r=PART#15:2.1.3.4.28.0.1.23.42>
- **Denied Persons List ("DPL")**: רשימה נוספת המנהלת על ידי מחלקת המסחר של ארה"ב, הסוכנות לתעשייה וביטחון ("BIS"). הרשימה מכילה שמות של יחידים וגופים שהוכח שהפרו את תקנות ניהול הייצוא (EAR), המסדירות את הייצוא והייצוא החוזר של טובין אזרחיים, פריטים דו-שימושיים ותחמושת שאינה מוגדרת תחת הפיקוח של תקנות הסחר הבינלאומי בנשק (ITAR). לינק לרשימה: <https://www.bis.doc.gov/index.php/the-denied-persons-list>

- **Unverified List (“UVL”)**: רשימה נוספת המנוהלת על ידי הסוכנות לתעשייה וביטחון (BIS), הכוללת שמות של גופים מחוץ לארה"ב שלא ניתן היה לאמת את הלגיטימיות שלהם, ולפיכך משלוח לכל אחד מהגופים הללו מעלה חשש משמעותי.
- **Debarred Parties List**: רשימה המנוהלת על ידי מחלקת המדינה של ארה"ב, אגף הפיקוח על הסחר הביטחוני (US Department of State’s Directorate of Defense Trade Controls). הרשימה מכילה מידע מזהה על גופים ויחידים שהפרו את תקנות הסחר הבינלאומי בנשק (ITAR).
- **Nonproliferation Sanctions List**: רשימה המנוהלת על ידי מחלקת המדינה של ארה"ב, הסוכנות לביטחון בינלאומי ולמניעת הפצת נשק (US Department of State’s Bureau of International Security and Non-proliferation). הרשימה כוללת שמות של צדדים שהפרו חוקים ותקנות של ארה"ב הנוגעים למניעת הפצת נשק.
- **(OFAC) Specially Designated Nationals and Blocked Persons List (SDN)**: רשימה של יחידים וגופים המהווים איום לבטחונה הלאומי של ארה"ב. משרד האוצר האמריקאי (OFAC) הטיל מגבלות על סחר פיננסי עם יחידים וגופים המפורטים ברשימה זאת (SDN list).

לאחרונה נוצר מנוע חיפוש המאחד את כל הרשימות השונות תחת קורת גג אחת. לינק ל- **Consolidated**

Screening List ניתן למצוא כאן: <https://www.export.gov/article?id=Consolidated-Screening-List>

אם יש לכם ספק - שאלו את עמיל המכס שלכם ואם הוא אינו יודע- שאלו אותי.

עמירם הלוי שירת כציר כלכלי של ישראל ביפן, בהודו, בספרד ובאוסטרליה, והיה עד לאחרונה מנהל תחום "פיקוח יצוא דו שימושי" במשרד הכלכלה ושימש בתפקיד זה במשך 10 שנים.

לפנייה ליועץ זה **לחצו כאן**